

ULJASMAA

The background of the cover features two baboons sitting on a dark, rocky outcrop. The baboon in the foreground is looking directly at the viewer with a serious expression, while the one behind it is looking to the left. The sky is a deep, dark blue, and several birds are seen in flight, their silhouettes against the light. The overall mood is dramatic and mysterious.

HIIPIVÄT VARJOT

SOTURI-
KISSAT-
SARJAN
TEKIJÄLTÄ

ERIN HUNTER

WSOY

ULJASMAA

Sarjassa aiemmin ilmestynyt:

Hajonnut lauma

Savannin laki

Veren ja luun voima

ERIN HUNTER

Uljasmiaa

HIIPIVÄT VARJOT

SUOMENTANUT
VILLE VIITANEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos
BRAVELANDS: SHIFTING SHADOWS

Copyright © 2019 by Working Partners Limited
Sarjan luonut Working Partners Limited
Kartan kuvitus © Virginia Allyn 2019
Kuvitus © Owen Richardson 2019
All rights reserved.

Suomenkielinen laitos © Ville Viitanen ja WSOY 2021

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-47271-2
PAINETTU EU:SSA

Erityiskiitokset Gillian Philipille

ULJASMAA

Leopardimetsä

Paviaanisaari

Vesikuoppa

Jätinlauman reviiri

Pelottomanlauman reviiri

Hyeenuola

Salamapuu

Esi-isiemme tasanko

Laakso

Vuori

ESINÄYTÖS

Valtava valkoinen kuutamo roikkui tähtien täplittämällä taivaalla. Se oli niin kirkas, että kuivan tasangon halki tömistävästä strutsista lankesi maahan varjo. Strutsiuroksen nimi oli Hontelo. Hänen harottavat varpaansa iskivät maata vasten valtavalla voimalla. Hontelo teki kaikkensa pidentääkseen askeleitaan ja potki juostessaan ilmaan harmaata pölyä. Silti hän pystyi vain vaivoin pysyttelemään Salaman kannoilla. Hontelo räpytti lyhyitä siipiään ja jatkoi synkkää juoksuaan.

Salamalla oli pitkät lihaksikkaat jalat ja kiiltävät mustavalkeat sulat. Hän oli aina ollut Honteloa nopeampi. Hontelon mieleen palasi Salaman toisteleva kulunut ja hieman rasittava vitsi: ”Ei minun leijonia nopeammin tarvitse juosta”, hänellä oli tapana sanoa Hontelolle. ”Riittää kun juoksen nopeammin kuin sinä!”

Toisin sanoen pedot nappaisivat Hontelon ensiksi ja lopettaisivat tyytyväisinä jahdin. Hontelo oli aina nauranut vitsille,

koska tiesi, ettei Salama oikeasti tarkoittanut pahaa. Mutta nyt, kun he kiisivät savannin halki kuun armottomassa valossa, se ei naurattanut enää yhtään. Hontelo ei tiennyt varmasti, oliko heillä perässään juuri leijonia, mutta ainakin hän erotti takaansa ärinää ja isoilla kynsillä maata kuopivien tassujen töminää. Heidän kannoillaan oli lauma lihansyöjiä, jotka täytyi johdattaa mahdollisimman kauas parven pesäkuopasta ja sen pohjalla odottavista kallisarvoisista munista.

Salaman jalkojen nostattama pöly pisteli Hontelon silmiä, ja hänen kyntensä tarttui kiveen. Hän kompastui ja oli vähällä kaatua. Salama loittoni kauemmas ja kauemmas. Kävisikö vitsi tänä yönä kamalalla tavalla toteen?

Olkoon sitten niin, Hontelo vakuutti itselleen. *Tämä kuuluu strutsin tehtäviin. Me olemme sen velkaa parven tuleville sukupolville.*

Hontelon hengitys alkoi jo rahista, ja hänen keuhkonsa olivat pakahtumaisillaan. Hän uskaltautui vilkaisemaan taakseen ja näki häivähdyksen synkistä uhkaavista varjoista ja pyöreistä välähtelevistä silmistä. Strutsi piiskasi itsensä entistä kovempaan vauhtiin, ja hänen sydämensä läpätti ja kouristeli. *Mikä meitä oikein jahtaa?* Pedot seurasivat väsymättä, ja hän oli varma, että niiden joukko vain kasvoi ja kasvoi. Takana tömisi valtava lauma peräänantamattomasti polkevia kypäliä.

”Vauhtia!” Salama jylisi. ”Ala tulla, Hontelo!”

”Odota!” Hontelo puuskutti. ”Älä jätä!”

Mutta Salama ei odottanut. Hän sai ammennettua epätoivostaan vielä vähän lisävauhtia ja pinkoi entistäkin kauemmas Hontelon edelle.

Oi Suuri henki! Säästä minut!

Hontelo tiesi, että hänen oli turha anella. Katseliko Suuri henki edes heitä? Välittikö se vielä heistä? Uljasmaa oli ollut liian kauan ilman Suurta vanhempaa. Sen asukkaat olivat nyt oman onnensa nojassa.

Ja niin olen minäkin. Hontelo näki suurten silmiensä reunoista, että juoksevat varjot tulivat aina vain lähemmäs. Ne levittäytyivät hänen sivuilleen, saartoivat hänet joka puolelta. Hontelo räpytti villisti siipiään, kaartoi äkkiarvaamatta ja oli vähällä törmätä yhteen vainoajistaan. Hän huitaisi jalallaan ja osui johonkin, joka oli kovaa kuin luu. Varjo vinkaisi ja kierähti nurin. Hontelo jatkoi sokeasti epätoivoista juoksuaan vaikka tiesi, että pedot olivat jo aivan kiinni hänessä, että hän ei mitenkään voisi potkia kimpustaan kokonaista laumaa, että hänen kohtalonsa oli sinetöity...

Hän ei pystynyt juoksemaan enää askeltakaan. Hän oli aivan lopussa. Hän hidasti vauhtiaan, kompasteli ja horjui. Armotomat kynnet iskeytyisivät häneen minä hetkenä hyvänsä, raastaisivat hänen sulkiaan, pureutuisivat hänen nahkaansa, kaataisivat hänet raskaasti maahan. Hampaat puristuisivat hänen pitkän kaulansa ympärille –

Hyökkäystä ei tullut. Aava äänetön tasanko hohti kuun valossa. Missään ei näkynyt varjoja, jotka lähestyivät katkais-takseen hänen pakonsa.

Hontelo seisahtui. Hänen sydämensä jyskytti korviahuu-maavasti ja sulat roikkuivat voimattomina. Hän oli yksin keskellä autiota savannia. Ei tassujen töminää, ei ahnaiden kitojen läähätystä. Vain rikkumaton hiljaisuus. Kun Hontelo oli saanut hiukan ilmaa pakottaviin keuhkoihinsa, hän kurotti pitkää kaulaansa ja käänteli päätään puolelta toiselle silmät räpytellen.

Ei ketään.

Hontelo ravisteli hermostuneena höyhenpukuaan, jotta viileä yöilma pääsisi paon kuumentamalle iholle. Hän avasi nokkansa kutsuakseen ystäväänsä, mutta huuto jäi kurkkuun.

Jostain kaukaa kantautui raivokkaita ärähdyksiä, joita seurasi pahaenteisen pian kumea kauhunhuuto. Sen epätoivoinen sävel kiiri tasankoa peittävän pimeyden halki, mutta pakottava hätä hiipui pian, ja vaimenevia kaikuja väritti sammuva toivo.

Salama! Hontelo räpytti kiihtyneenä siipiään ja lähti taas harppomaan savannin halki, nyt kohti kaukana odottavaa kammottavaa hiljaisuutta. Hänen sydämensä pamppaili rauhattomana rinnassa. Joutuisiko hän itsekin varjosaalistajien hampaisiin?

Se riski oli nyt otettava. Hontelon oli pakko selvittää, oliko Salama kunnossa, vai oliko pahin mahdollinen päässyt tapahtumaan.

Kauhu sai hänet värisemään päästä varpaisiin. Hän kuuli etäänntyvien lihansyöjien voitonriemuiset murahdukset, mutta vain vaimeina. Ne tuntuivat liikkuvan pois päin.

Hontelo saapui matalan kummun laelle, ja kuun hopeiset säteet piirsivät tylyn totuuden hänen eteensä: tasangolla lojui maahan kaadettu möykky, josta töröttö höyheniä. Hontelo hidasti vauhtiaan ja lähestyi ystäväänsä. Hänen kurkkuaan kuristi. Salama makasi elottomana hiekkaisella kamaralla. Hänen pitkä kaulansa oli vääntynyt luonnottomasti. Toinen suurista silmistä oli puoliksi avoinna ja täynnä jähmettynyttä kauhua. Ilmassa ei tuntunut pienintäkään tuulenvirettä. Yksikään höyhen ei värähtänyt.

Hontelo kuunteli. Enää hän ei erottanut petojen ääntä, ei läähätystä, ei tassujen töminää. Sirkkojen ja kaskaiden loputon yksitoikkoinen sirinä kaikui yössä, mutta saalistajat olivat poissa.

Hän laski nokkansa ja tuuppasi varovasti ystäväänsä. Suru ja sääli tuntuivat kipuna koko kehossa. Salamassa ei näkynyt naarmuakaan, lukuun ottamatta syvää viiltoa keskellä rintaa. Typertynyt raivo kouristi Hontelon sisintä.

Tapa vain elääksesi. Niin kuului Uljasmaan ikuinen pyhä laki. Kaikki tiesivät, mitä se tarkoitti. Eläimet saivat tappaa toisiaan vain itsepuolustukseksi tai ravinnokseen, mutta muuten se oli kiellettyä. Tässä Salama kuitenkin nyt makasi. Hänen henkensä oli riistetty, ja vieraat tappajat olivat tehneet sen vain tappamisen ilosta.

Eikö laki merkitse enää mitään nyt kun Uljasmaalta puuttuu Suuri vanhempi?

Hontelo ravisteli höyhenpukuaan ja painoi päänsä vielä kerran ystävänsä puoleen. Hänen käheä ja murtuileva äänensä pystyi vain vaivoin kähisemään perinteen mukaiset hyvästit.

”Nyt, maanjuoksija, sinun on tullut aika lentää. Nouse korkeuksiin ja liidä pois edeltä menneiden lintujen taivastietä.” Hän epäröi ja kuiskasi vielä lopuksi: ”Minun tulee sinua ikävä, Salama.”

Hontelo nielaisi ja kääntyi lähteäkseen. Kaikesta vitsailusta huolimatta nopeat jalat eivät lopulta olleetkaan pelastaneet Salamaa. Miksi pedot olivat valinneet Salaman eivätkä kaksikon heikompaa osapuolta? Kenties Suuri henki oli sittenkin kuullut hänen pyyntönsä...

Ajatuksesta tuli hivenen syyllinen olo, ja turha sellaista oli

muutenkaan haikailla. Luultavasti hänellä oli vain ollut onnea. Enemmän onnea kuin hän olisi ansainnut.

Hontelo lähti raahustamaan allapäin kohti kotia ja yritti vakuutella itselleen, että tärkeintä oli se, että pesä oli turvassa.

Niin turvassa kuin mikään saattoi olla maailmassa, josta puuttui Suuri vanhempi.

LUKU 1

Mangopuu oli ollut osa Okan elämää valtavan kauan. Se suojasi viilentävällä varjollaan Korkeiden puiden aukiota ja tuotti himoittuja hedelmiään uskollisesti vuodesta toiseen. Se on aina niin kaunis, Oka ajatteli. Uudet mangot hehkuivat nyt puun oksilla. Niiden punaista ja kultaa hohtavat kyljet pilkistelivät kiiltävien liuskaisen lehtien lomasta. Oka tiesi, että satoon saisi olla tyytyväinen, mutta silti hänen korviinsa kantautui puun aarretta katsellessa isän karhea, viisas ääni vuosien takaa: *Muista, Oka – hedelmät ovat mehukkaimmillaan juuri ennen kuin mädäntyminen alkaa.*

Oka räpäytti silmiään ja kääntyi pois. Hän hieroi kalloaan kovakouraisesti. Edellisyön painajainen oli ollut kamalin tähän mennessä. Pää oli vieläkin pyörällä unten kauhuista ja hermot kireällä.

Kunpa unet eivät olisi olleet niin todentuntuisia. Tällä kertaa hän oli ollut kaikista maailman eläimistä strutsi. Hän oli

juossut tasangon halki kuun kovassa ja kirkkaassa valossa kintereillään lauma saalistajien varjoja. Hän ei ollut nähnyt niitä kunnolla eikä tiennyt, mitä eläimiä ne olivat, mutta hän oli täyttynyt sydäntä hyytävällä kauhulla, joka lävisti hänet luita ja ytimiä myöten. Hän oli tuskin pystynyt nostamaan jalkojaan irti maasta.

Toisaalta, eihän hänen kuulunutkaan pystyä nostelemaan sellaisia paksuja, kaksivarpaisia jalkoja. *En minä mikään strutsi ole!* Oka puri harmistuneena hampaansa yhteen ja ravisteli päätänsä. Ehkä oudon todentuntuista näyistä kannattaisi puhua Päärynä Rohtolehdelle? Vanha ja viisas naaras oli toiminut kauan lauman parantajana ja nähnyt kaikenlaista.

Oka heilautti kypäläänsä ja pyyhki ajatuksen mielestään. Ei. Ei Päärynällä tällaisiin vaivoihin tepsiviä rohtoja ollut. Nyt ei ollut kyse nirhaantuneesta hännästä tai puraistusta korvasta. Okan vaiva oli korvien välissä.

”Pakko vain yrittää päästä tästä yli”, hän mutisi itsekseen. ”Tai totutella siihen. Ei siinä muuta.”

Nyt täytyi pitää ajatukset poissa jokaöisistä järjettömistä unista ja keskittyä laumaa koskeviin asioihin. Hänen toverinsa eivät olleet outoja unimaailman olentoja vaan oikeita eläimiä. Okan olisi pitänyt olla ennen kaikkea tyytyväinen siitä, että he saivat taas viettää tavallista paviaaninelämää – niin tavallista kuin elämä saattoi Piikkiä vastaan käydyin Suuren taistelun jälkeen olla.

Okan oli vaikea uskoa, että oli kulunut tuskin vuottakaan siitä, kun hän oli päättänyt suorittaa kolme urotyötä yhdessä parhaan ystävänsä Mudan kanssa. Eivät he olleet halunneet muuta kuin tavoitella parempaa asemaa lauman hierarkiassa ja

löytää oman paikkansa maailmassa. Miten yksinkertaista elämä olikaan silloin ollut. Sitten kaikki oli muuttunut, kun Piikki Ylälehti – paviaani, jota Oka oli pitänyt ystävänään ja opettajanaan – oli murhaamalla raivannut tiensä lauman johtajaksi.

Sekään ei ollut vielä riittänyt vallanhimoiselle Piikille. Latvolehdeksi päästyään hän oli suostutellut sarvikuono Paksunahkan tappamaan Suuren emon, kaikkia Uljasmaan eläimiä johtaneen ja opastaneen vanhan norsunaaraan. Sitten Piikki oli taivutellut sarvikuonoparan nousemaan Suuren emon paikalle. Hän oli tiennyt varsin hyvin, että Paksunahka olisi täysin kykenemätön hoitamaan Suuren vanhemman tehtäviä – ja että Suuren hengen viha kohtaisi kaikkia Uljasmaan kansoja. Piikki oli tiennyt alusta asti, että kun savannia koettelisi ensin pakahduttava kuumuus ja sitten tuhoisat tulvat, Uljasmaan asukkaat alkaisivat etsiä johtajakseen uutta, lujalla otteella hallitsevaa Suurta vanhempaa – ja Piikissä he sellaisen löysivät.

Oka oli päässyt perille Piikin juonesta, ja hän oli ollut vähällä suistua itse perikatoon yrittäessään syöstä hirmuhallitsijan valtaistuimeltaan. Hän olisi voinut menettää kaiken: laumansa, leijonaystävänsä Pelottoman, parhaan ystävänsä Mudan ja rakkaan Marjansa, joka oli Piikin oma tytär.

Mutta onneksi eräs toinenkin oli nähnyt Piikin valheiden läpi, nimittäin Taivas Talsija, Suuren emon nuori mutta viisas tyttärentytär. Yhdessä Okan ja Pelottoman kanssa Taivas oli koonnut Uljasmaan eläimet yhteen ja johdattanut Suuren lauman taisteluun Valevanhempaa vastaan. Viimeisessä, verisessä kamppailussa Taivas oli paiskannut Piikin vesikuoppaan, ja pinnan alla odottaneet krokotiilit olivat tehneet hänestä viimein lopun.

Hirvittävästä taistelusta oli tuskin kuukauttakaan. Piikin kuoleman jälkeen Kirkasmetsän lauma oli jäänyt ilman johtajaa. Heillä oli yksinkertaisesti ollut niin paljon töitä, ettei kukaan ollut ehtinyt uhrata ajatustakaan uuden johtajan valitsemiselle. Tilanne oli hämmentävä koko laumalle, mutta muutoksesta oli seurannut myös paljon hyvää. Taistelun jälkeen Suureen laumaan kuuluneet Vänkyräpuun paviaanit olivat yhdistäneet voimansa Kirkasmetsän lauman kanssa. Lisäksi he olivat palanneet Korkeiden puiden luo, mikä oli ainakin Okan mielestä ollut viisas päätös. Täällä Kirkasmetsän lauma oli ennen Piikin hirmuvallan aikaa viettänyt niin onnellista ja turvallista elämää kuin mikään paviaanilauma saattoi toivoa viettävänsä.

Ei paluu silti ongelmitta ollut sujunut. Ennen Piikin kukistumista apina nimeltä Kauna Puhdasturkki oli käynyt laumoineen hyökkäykseen Kirkasmetsää vastaan. Apinat olivat tehneet Korkeiden puiden metsälle hirvittävää vahinkoa ja raadelleet mangopuun niin pahasti, että Oka oli jo pelännyt, ettei se palaisi enää ennalleen. Muutaman viime päivän aikana Okan lauma oli kuitenkin ahkeroinut tauotta ja puhdistanut metsän roskista ja vaurioituneista lehdistä ja oksista. Heidän kotinsa oli taas miltei ennallaan, ja puussa kypsä mangosato antoi toivoa lauman tulevaisuuden suhteen.

Toki välillä tuli vielä erimielisyyksiä. Joskus Okasta tuntui, etteivät alkuperäisen Kirkasmetsän lauman paviaanit ja Vänkyräpuusta tulleet uudet yksilöt oppisi ikinä olemaan yhtä mieltä asioista, oli kyse sitten siitä, mikä oli paras tapa metsästää liskoja tai siitä, minkälaiset puut olivat turallisimpia nukkumiseen. Hän huokaisi. Nytkin kuului työvuorostaan

palaavien vartijoiden nahistelua: heidän äänistään paistoi ärtymys, ja monet tirsкуttivat hermostuneina ja louskuttivat hampaitaan.

Onneksi Käärmeeseen voi aina luottaa, Oka ajatteli ja pyöräytti kärsimättömänä silmiään. Hän muisti teräväkielisen paviaaninaaraan entisestä Kirkasmetsän laumasta. Käärme oli aina ollut riidankylväjä.

”Niinpä niin, Siemen, olit ehkä ylälehti silloin Vänkyräpuun laumassa”, Käärme sanoi juuri, kun vartijoiden joukko tassutteli aukiolle. Hän oli paljastanut hampaansa pilkalliseen virnistykseen. ”Täällä Korkeiden puiden luona kelpaat juuri ja juuri lannansiivoamistehtäviin.”

”On sinulla otsaa!” Siemen ärähti. ”Vänkyräpuun soturit olivat aivan toista maata kuin kukaan teistä Kirkasmetsän paviaaneista. Me emme sentään menettäneet reviiriämme *vihermarakateille!*”

”Vai uskallat sinä haukkua meitä heikoiksi! Senkin kirppuja kuhiseva apina!”

”Minäkö tässä apina olen? Itse annoitte sellaisten räpäleiden marssia vapaasti sisään!” Siemen heitti päänsä taakse ja päästi ilmoille pilkallisen naurunulvahduksen. ”Sietäisitte saada alennuksen syväjuuriksi koko sakki!”

”Peru sanasi ja heti!” Käärme kiljahti raivosta, pyörähti ympäri ja syöksyi hyökkäykseen.

Oka puski kahden paviaanin väliin juuri ajoissa estääkseen Käärmeen nyrkkiä iskeytymästä keskelle Siemenen kuonoa. Kumpikin pukareista horjahti taaksepäin loukkaantuneena ja silmät leiskuen.

”Riittää jo, te kaksi!” Oka mulkoili heitä vuoron perään.

”Kai te muistatte, milloin laumassa on viimeksi riideltä tuolla tavalla? Silloin kun Piikki oli latvalehtenä.”

Käärme ja Siemen laskivat äkäiset katseensa kohti maata.

”Kuunnelkaa nyt. Sama se, mikä kenenkin arvo on.” Oka kohottaautui takajaloilleen. ”Eri arvoasemien tarkoituksena on vain auttaa laumaa toimimaan yhdessä, siinä kaikki. Joka paviaanilla on oma roolinsa, ja jokaisen on hoidettava omat tehtävänsä yhteisen hyvän nimissä – varsinkin nyt, kun meillä ei ole latvalehteä. Syväjuuret, alalehdet, keskilehdet ja ylälehdet ovat kaikki yhtä tärkeitä. Jokaisen kyvyt vain soveltuvat parhaiten erilaisiin asioihin.”

”Niin, kuten että ylälehdet ovat parempia taistelijoita”, Käärme mutisi.

”Ehkä niin”, Oka puuskahti. ”Ja juuri siksi he ovat ylälehtiä. Mutta Käärme, sinä olit täällä silloin, kun Piikki nimitti osan paviaaneista vahvaoksiksi ja väitti heille, että he olivat kaikkia muita tärkeämpiä. Muistatko, miten kamalaa se oli?”

Käärme vilkaisi häntä merkitsevästi. ”Muistaakseni olit itsekin yksi vahvaoksista.”

”Niin olin”, Oka sanoi. ”Enkä voinut sietää sitä, miten Piikki pani meidät kiusaamaan niitä, jotka olivat alempana arvoasteikossa. Kaikki elivät jatkuvan pelon vallassa. Haluatko todella, että lauma palaa sellaiseen elämään?”

Käärme oli lopettanut mutinansa. Siemen kuopi kuolleita lehtiä etukäpäpänsä, ja toiset vartijat vaihtoivat keskenään kiusaantuneita katseita. Kaikki näyttivät olevan häpeissään.

”Teillä on kaikilla takananne raskas työvuoro”, Oka sanoi ystävällisempään sävyyn. ”Menkää syömään. Voitte kaikki ottaa tänään kaksinkertaiset annokset.”

”Kiitos, Oka.” Siemen epäröi hetken toisten lähdettyä jo raahustamaan kohti ruokakasaa. ”Tiedäthän sinä, että lähellä vaanii vielä hyeenoja? Niitä liikkuu heti rajojen ulkopuolella, mutta muutamat uskaltautuvat välillä puiden lomaan.”

Juuri Ylälehti, joka oli vanterra Vänkyräpuun laumasta tullut naaras, vilkaisi olkansa yli. ”Täällä on myös paljon korppikotkia. Se tuntuu oudolta, sillä missään lähellä ei ole mätänevää lihaa.”

”Ehkä se on taas merkki”, huomautti Sora, joka oli iäkäämpi uros. ”Suuri henki on nimittäin edelleen tyytymätön. Uusi Suuri vanhempi ei ole vielääkään astunut esiin.”

”Tai sitten ne ovat vain löytäneet jostain mätää lihaa, jota te ette huomanneet”, vastasi Oka nopeasti ja raaputti käsivarttaan. ”Alkakaahan mennä jo siitä, te kaikki. Teillä on varmasti kova nälkä.”

Hän katseli toisten perään, kun he katosivat puiden sekaan keskenään jutustellen. Äänten sävy oli nyt paljon toverillisempi. Kun lehvästön kahina vaimeni joukon kadottua metsään, Oka nielaisi työläästi ja puristi silmänsä umpeen.

Siitä, kun korppikotkat olivat viimeksi puhuneet hänelle, oli jo monta päivää. Hän ei kuitenkaan ollut ehtinyt vielä toipua järkytyksestään. Miksi ihmeessä hän ymmärsi lintujen kummallista taivaan kieltä? Ja se mitä he olivat sanoneet vasta outoa olikin!

Linnut olivat tervehtineet häntä uutena Suurena isänä.

Oka oli vakuutellut itselleen kerta toisensa jälkeen, että kyseessä oli ollut vain yksi hänen oudoista heureunistaan. Jospa hän oli vaikka sattunut erehdyksessä syömään pilaantuneen mangon? Linnut olivat päästään sekaisin. Ei hän mitenkään

voinut olla Suuri isä. Ei hänestä ollut sellaiseen tehtävään. Vastuu oli liian raskas. Ei hänellä ollut siihen tarvittavia taitoja. Tai tehtävän vaatimaa kärsivällisyyttä. Ja mikä tärkeintä, hän ei myöskään *halunnut* ryhtyä Suureksi isäksi.

Oka ei ollut kertonut asiasta laumalleen, eikä hänellä ollut pienintäkään aikomusta tehdä niin. Ei nyt eikä ikinä.

Jos en sano sitä ääneen, se ei ole totta.

Levottomuus sai hänen vatsansa kouristelemaan. Kun mangopuun oksat alkoivat natista ja kahista Okan yläpuolella, hän käänsi katseensa arasti ja pelokkaasti ääntä kohti. Jos korppikotkat olivat palanneet piinaamaan häntä –

Ei. Oka totesi helpotukseksen, että puussa oli Marja. Hänen sulokas, kultaturkkinen kumppaninsa loikki määrätietoisesti oksiston läpi häntä kohti. Oka hymyili. Marjan varma ja sulava tapa liikkua sai vieläkin hänen henkensä salpautumaan. Siitäkin huolimatta, että se kamala apina Kauna Puhdasturkki oli purrut Marjan kauniin hännän tyngäksi. Marja pudottautui maahan, nousi takajaloilleen ja vastasi Okan halaukseen. ”Oka. Kuulin, kuinka Käärme ja Siemen nahistelivat taas. Aina niistä kahdesta on harmia. Saitko pantua heidät ojennukseen?”

”Älä huoli. Kumpikin vain miettii liikaa lauman arvojärjestystä. Ja kumpikin on vähän liian ylpeä asemastaan ylälehtenä.” Hän puuskahti tuskastuneena. ”Yritin selittää heille, että kaikki lauman paviaanit ovat tärkeitä. Luulisin, että sain sanomani perille. Ehkä.”

Okan yllätykseksi Marja näytti epäröivän. Hän imeskeli alahuultaan ja tarkasteli Okaa mietteliään näköisenä.

”Olet toki tavallaan oikeassa”, hän sanoi hitaasti, ”mutta yksi arvo laumassa kyllä on, joka on oikeasti tärkeä – nimit-

täin latvalehti. Ja se tästä laumasta puuttuu. Niin kauan kuin latvalehteä ei ole, näitä riitoja tulee. Me tarvitsemme vahvan johtajan, Oka.”

”Minusta me tarvitsemme johtajan ja siinä kaikki.” Sanaparilla *vahva johtaja* oli Okan korvaan puistattava kaiku, mutta hän antoi asian olla Marjan takia. Piikki oli toki ollut vahva johtaja, mutta samalla myös kamala tyranni ja konna, joka oli saattanut koko Uljasmaan vaaraan.

”Sinusta tulisi hyvä johtaja, Oka.” Marja veti häntä lähemmäs ja puski kuonoaan Okan olkapäätä vasten. ”Sen sinä olet viime aikoina tehnyt harvinaisen selväksi.”

Ajatuksesta tuli Okalle tukala olo. Hänen nahkaansa kihelmöi. ”Äh, minä olen oikein tyytyväinen nykyiseen asemaani laumassa”, hän sanoi välinpitämättömästi ja hieroi kuonoaan Marjan kuonoon johdatellakseen rakkaansa ajatukset muualle. ”Tämän enempää en voisi toivoa. Se, että sain sinut kumppanikseni, on parasta, mitä minulle on koskaan tapahtunut.”

”Ja se, ettei meidän tarvitse enää piileskellä. Tiedät kai, että emo pitää sinusta kovasti?” Marja vetäytyi kauemmas ja tarttui hymyillen hänen käpäliinsä. ”Sillä se on toki kaikkein tärkeintä, kuten tiedät!”

Oka nauroi. ”Tietysti, ainakin kaikkien emojen mielestä.”

”Hei! Oka!” joku keskeytti. Metsästä ilmestyi paviaani, joka tallusti heidän luokseen. ”Monet ovat kyselleet, milloin kolmen urotyön kokeen voisi taas suorittaa. Se olisi kaikkien mielestä mukava aloittaa uudelleen.”

Oka katseli ympärilleen. ”En minä tiedä, Sammal. Minä –”

”Älä häiritse Okaa!” Lilja huikkasi juostessaan ohi. ”Etkö muka näe, että hän yrittää jutella Marjan kanssa?”

”Ai.” Sammal nyrpisti kuonoaan. ”Anteeksi, Oka.” Sammal tassutti pois.

Marja väläytti Okalle vinon hymyn ja nyökkäsi sitten kohti aukion keskellä kohoavaa tyhjää Latvakiveä. ”Huomaat kai itsekin? Vaikuttaa siltä kuin sinulla olisi kaikkien muidenkin mielestä oikeus kiivetä tuonne ylös.”

”Sanoin jo, etten halua – ”

Marja maiskautti kieltään toruvasti. ”Mutta lauma tarvitsee latvalehden, Oka! Ja sinä sopisit hommaan kuin nakutettu. Jokainen lauman paviaaneista ihailee ja kunnioittaa sinua. Asialta puuttuu enää vain virallinen sinetti. Kutsu äänestys koolle!”

Oka kiirehti pudistamaan päätään. ”Ei, Marja. Ei. Ei minua ole tarkoitettu johtamaan muita. Tiedän kyllä, että minua pyydettiin taistelun jälkeen, mutta... se ei ole minua varten. Oikeasti.”

Marja pyöritti turhautuneena päätään. ”Mutta kuka siihen sitten ryhtyy?”

Oka yritti epätoivoisesti keksiä ehdokkaan. ”Mango”, hän sanoi ja nyökkäsi. ”Mangosta kaikki pitävät. Ja häntä myös kunnioitetaan. Hänellä on kaikki oikeat ominaisuudet.”

”Minä voin ottaa homman!” Pöpi laahusti juuri ohi. Hän pysähtyi heidän kohdalleen ja virnisti. ”Tehkää minusta latvalehti. Saisi loikoilla vain kiven päällä kaiket päivät ja odottaa kypälä ojossa, että joku tuo murkinaa. Joo! Siitä tulee mahtavaa! Aurinko paahtaa minulle raitoja turkkiin, eikä yksikään naaras voi enää vastustaa minua.”

Oka ja Marja ulvoivat naurusta. ”Pöpi!” Marja hihitti toruvasti.

”Hah! Ei se mikään naurun asia ole. Tai ei ainakaan sen jälkeen, kun minä olen latvalehti.” Pöpi nosti leukansa kopeasti pystyyn ja viittasi kypälällään ylväästi kuin kruunupää. ”Ensimmäisenä tekonani tuomitsen kummankin teistä maanpakoon hallitsijan halventamisesta.”

”Mokomakin irvileuka!” Marja hykerteli edelleen naurusta. ”Minun täytyy mennä tapaamaan emoa. Voin kysyä, olisiko hänellä jonkinlainen rohto pahoja harhakuvitelmia vastaan, Pöpi.” Sitten hän puristi Okan kypälää. ”Mietithän sitä, mitä äsken sanoin? Lupaatko?”

”Ihan totta, Oka. Olen Marjan kanssa täysin samaa mieltä.” Pöpi tarkasteli Okaa pohdiskelevan näköisenä. ”Voisit edes harmita asiaa. Minä ainakin äänestäisin sinua.”

”No niin!” Marja sanoi. ”Kuulitko nyt, Oka?”

”Tuntuu, että monilla lauman paviaaneista on pinna kiireällä”, Pöpi lisäsi. ”Yhdenkään eläimen ei ole helppo elää ilman Suurta vanhempaa.”

”Kaipa se on totta”, Oka sanoi välttelevään sävyyn. Pöpi oli aiemmin ollut hänen vihamiehensä, ja tavallisesti Oka oli vain tyytyväinen, kun Pöpi käyttäytyi järkevästi ja puhui asiaa, mutta juuri nyt hän olisi mieluummin kuunnellut vanhan Pöpin tyhjämpäiväistä piikittelyä.

”Tekisi hyvää, jos laumalla olisi edes jonkinlainen johtaja”, Pöpi jatkoi. ”Se toisi elämään vakautta. Tai vähintäänkin helpottaisi lauman jäsenten oloa.”

”Sitä kaikki taitavat tosiaan nyt kaivata”, Oka mutisi. ”Oletko sattunut näkemään Mutaa?”

”Hah!” Pöpi hörähti. ”Eiköhän tuo ole taas omin päin josain sivummalla näpelöimässä niitä kiviään. Pitää kai itseään

jonkinlaisena tähtilehtenä. Käy katsomassa viherlaakerilehdosta.”

”Kiitos”, Oka mumisi. ”Käyn etsimässä hänet. Marja, sano emollesi minulta terveisiä.”

Sitten Oka pujahti matkaan ennen kuin kukaan ehti jatkaa latvalehdistä tai äänestyksistä. *Marja ja Pöpi ovat kumpikin väärässä. En halua kuulla enää sanaakaan velvollisuuksistani. Ei minusta ole latvalehdeksi! Ihan yhtä vähän kuin Suureksi isäksi!*

Huolet ja murheet painoivat Okan mieltä vielä silloinkin, kun hän harppasi kaatuneen puunrungon yli ja puski lehvästön läpi avoimelle ruohomaalle. Hän lähti juoksemaan. Taivas oli täysin pilvetön ja syvän sininen, eikä missään näkynyt toisia paviaaneja. Helpotuksen ja vapauden tunne oli niin vahva, että häntä melkein hävetti.

Taivaan sinessä vaelsi mustia läiskiä, ja kun hän vilkaisi ylöspäin, hän tajusi, että ne kasvoivat hetki hetkeltä. Oka veti syvään henkeä ja kiihdytti täyteen vauhtiin, mutta jo muutama loikan jälkeen hän tunnisti oudot hahmot. Nyt ne eivät olleet enää taivaalla lipuvia pisteitä. Hän erotti leveät mustat siivet ja kaljut pääläet. Linnut syöksyivät kovaa vauhtia alemmas.

Menkää pois! En minä puhu taivaan kieltä! En puhu! En...

Yksi korppikotkista kallisti siipiään ja lensi alemmas. Sen huuto oli kummallisen kuuloinen karhea kähähdys, joka jäi kaikumaan autiolle tasangolle. Ja Oka kyllä ymmärsi hyvin, mitä lintu sanoi.

”Oka Ylälehti”, korppikotka raakkui. ”Et voi paeta kohtaloasi.”

Enkö? Aion kyllä tehdä parhaani. Odotapa vain. Oka kiihdytti vauhtia, ja hänen käpälänsä rummuttivat kiihkeästi kivia keltaista maata vasten.

”Suuri henki on asettunut sisällesi, Oka Ylälehti. Kuule sen kutsu.” Lintu kaartoi terävästi ja ilmestyi yhtäkkiä hänen eteensä. Se kohotti siipensä, painoi päänsä alas ja hypähteli siten hetken maata pitkin, kunnes sai tukevan jalansijan.

Oka jarrutti kaikin voimin ja jäi puuskuttamaan raskaasti. Lintu oikaisi siipensä ja taitteli ne jälleen. Se tuijotti Okaa läpikäytyä katseellaan. Muu parvi laskeutui johtajansa taakse ja kokoontui sen sivuille hiljaisuuden vallitessa.

Oka tuijotti lintuja vihaisesti. Sitten hän pyörähti ympäri ja lähti laukkaamaan täyttä vauhtia itää kohti. ”Tässä on nyt väärinkäsitys!” Hän pysähtyi ja kääntyi lintujen suuntaan kasvavan ärtymyksen vallassa. ”Ette te kaikkea kaikesta tiedä! Jättäkää minut rauhaan! En se ole minä!”

Korppikotkien johtaja lähti hyppimään häntä kohti, puoliksi juosten ja puoliksi räpytellen. ”Oka Ylälehti. Suuri isä.”

”Ei!” Oka kiepsahti ympäri ja lähti juoksemaan vielä entistäkin kovempaa. Hän vilkuili vähän väliä olkansa yli. Olivatko linnut vieläkin hänen perässään?

Sieltä ne tulevat. Parven johtaja oli noussut vaivalloisesti ilmaan, ja sen valtavat siivet pieksivät voimakkaasti ilmaa, kun se suuntasi Okaa kohti. Paniikki valtasi Okan, ja hän sukelsi täyttä vauhtia korkeaan heinikkoon. Hän jatkoi aina vain, vaikka hengitys alkoi jo olla hätäistä haukkomista.

Oka ei uskaltanut enää vilkuilla taakseen. *Ei minua voi pakottaa suostumaan siihen, jos en suostu kuuntelemaan.* Hän tuskin edes enää tiesi, missä oli. Kun Oka lopulta putkahti

ulos heinän seasta, hän joutui tekemään hätäjarrutuksen, jottei putoaisi eteensä ilmestyneen pienen jyrkänteen reunalta.

Hän jäi tuijottamaan kaukana kimaltelevaa juomapaikkaa kuivin suin ja kauttaaltaan tärysten. Iso järvi kimalteli hopeisena, ja sen vastarantaa oli vaikea erottaa autereisen ilman läpi. Oka tunsi järven hyvin. Hän erotti rannasta töröttävän niemien, jonka Piikki oli nimennyt Paviaanisaareksi. Rantatörmien kuivassa mudassa seisoskeli eläimiä pienissä ryhmissä. Monet niistä painoivat päänsä veden pintaan sammuttaakseen janonsa. Kuumuuden aiheuttamasta väreilystä huolimatta Oka erotti joukon seeproja, muutaman lehmäantiloopin ja yksinäisen sarvikuonon. Kaikki muut paitsi sarvikuono pitivät kunnioittavaa etäisyyttä leopardiin, joka oli kyyristynyt rannalle latkimaan vettä. Muiden eläinten takana oli vielä norsulauma, joka seisoi matalassa rantavedessä.

Hänen katsellessaan yksi norsuista painoi kärsänsä pinnan alle ja puhalsi sitten selkäänsä hopeanhoitoisen vesisuihkun. Muutamat muut norsut joivat. Kaksi poikasta telmi keskenään ja roiski vettä sinne tänne. Niillä ei kai mielestään ollut tärkeämpääkään tekemistä. Oka siristi silmiään erottaakseen norsut paremmin. Yksi niistä vaikutti kovin tutulta jopa näin kaukaa nähtynä.

Hetken ajaksi jälleennäkemisen ilo sai Okan unohtamaan raskaat huolensa. Kyllä! Hän todella tunnisti nuoren naaraan, joka seisoi hieman toisista erossa. Näin kaukaa ei pystynyt näkemään kunnolla syöksyhampaiden kermanvalkoista väriä tai ihon syviä uurteita tai tummia, viisaita silmiä, mutta Oka olisi tunnistanut hänet missä vain.

Taivas Talsija!

PAVIAANI,

jolla on suuri tulevaisuus.

NORSU,

jota menneisyys vainoaa.

LEIJONA,

joka janoaa kosta.

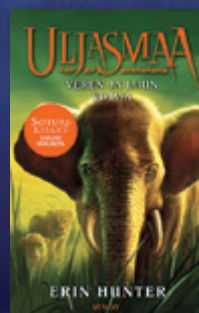
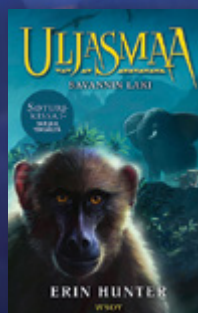
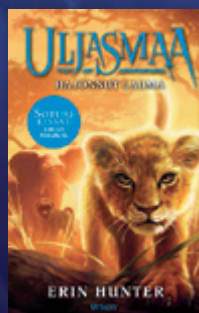
Rauha vallitsee jälleen Uljasmaassa. Uutta Suurta vanhempaa ei kuitenkaan ole valittu, ja salamyhkäinen uhka väijyy eläinten keskuudessa. Kaikkien lajien on uskallettava valita oikein tai koko Uljasmaa on vaarassa tuhoutua.

”Sarjan hahmot, juoni ja mieletön maisema luovat tarinan, jonne on helppo ja ihana uppoutua.”

@muitaihania

KUULE SAVANNIN KUTSU

Lue myös sarjan aiemmat osat:

www.wsoy.fi	
N84.2	9 789510 472712
ISBN 978-951-0-47271-2	